

Nr 306.

Av herr Bagge m. fl., om höjning av statens avdikningsanslag m. m.

Med hänvisning till de i vår huvudmotion om Norrland (A. K. 305) anförda synpunkterna vilja vi i denna motion behandla statens avdikningsanslag.

I statsverkspropositionen har Kungl. Maj:t under nionde huvudtiteln, punkt 148, föreslagit, dels att riksdagen ville medgiva att Kungl. Maj:t må under budgetåret 1938/1939 bevilja statsbidrag från statens avdikningsanslag å tillhoppa högst 1,200,000 kronor, dels att riksdagen till grundförbättringar: statens avdikningsanslag ville för samma tid anvisa ett förslagsanslag av 2,700,000 kronor. Samtidigt har departementschefen meddelat, att han i den beredskapsplan, som senare skall föreläggas riksdagen, skall för samma ändamål föreslå Kungl. Maj:t att begära ett anslag å 1,300,000 kronor att disponeras under försämrade konjunkturen.

Kungl. Maj:ts äskanden på driftsbudgeten innebära en synnerligen kraftig nedprutning av vad lantbruksstyrelsen i sin framställning föreslagit. Styrelsen tillstyrkte att statsbidrag måtte under budgetåret 1938/39 beviljas med 5,000,000 kronor och att riksdagen måtte tillföra anslaget 4,000,000 kronor, vilken summa enligt styrelsens mening i runt tal motsvarade behovet av utbetalningar under nästa budgetår. Lantbruksstyrelsen motiverade sin framställning med det väntade stora antalet ansökningar samt önskvärdheten att avverka balansen och förebygga olägenheterna av alltför långt dröjsmål med ansökningarnas behandling.

Som motiv för sin stora nedprutning av bidragstilldelningen och förslagsanslaget har jordbruksministern anfört dels »nuvarande arbetstillgång inom jordbruket», dels att den tidigare förefintliga stora balansen i väsentlig grad reducerats. Det synes oss, som om det förra skälet ej med samma styrka som för det övriga Sverige kan vara tillämpligt på Norrlands fyra nordligaste län, där en dold arbetslöshet utan tvivel är tillfinnandes. Därtill kommer att torrläggningarna äro av största betydelse för det övre Norrland såsom ett led i strävan att utvinna ny odlingsbar mark och därigenom förstärka de ofta ofullständiga jordbruken; icke minst betydelsefullt är att kraftigt verkande anslag kunna lämnas till sådana företag, som äro ägnade att göra nyodlingar produktiva. En höjning av bidragssumman och av tillskottet till anslaget, varvid höjningen blott skulle komma de fyra nordligaste länen till godo, finna vi därför befogad.

För att markera de ifrågavarande norrländska länens stora behov av torrläggning och avdikning finna vi det ändamålsenligast att ifrågavarande anslag uppdelas i ett anslag för landet i övrigt och ett för de fyra nordligaste

länen. Under kalenderåren 1936 och 1937 har bidrag till avdikningsföretag utbetalats med följande fördelning för landet i övrigt och för de norrländska länen:

	Landet i övrigt		Norrlands fyra nordligaste län	
	1936	1937	1936	1937
Utan län	245,740	465,560	1,144,420	1,747,440
I samband med län	1,355,050	2,089,639	59,210	96,060
	1,600,790	2,555,199	1,203,630	1,843,500

Med hänvisning till denna fördelning föreslå vi att bidragsmaximum fastställes till 2 milj. samt att denna summa fördelas med 700,000 kronor på landet i övrigt och med 1,300,000 kronor för de fyra norrländska länen. Därest bidragstilldelningen för nästa budgetår inom en bidragsram av 1,200,000 kronor eller den summa, Kungl. Maj:t föreslagit, skulle ha följt samma ungefärliga uppdelning som tidigare, skulle nämligen landet i övrigt ha fått i runt tal 700,000 kronor och dessa norrlandslän ungefär 500,000 kronor. Ökningen 800,000 kronor på totalanslaget föres helt till de nämnda norrlandsläna, vilkas sammanlagda tilldelning komme att ligga emellan 1936 och 1937 års.

Samtidigt härmed vilja vi för de fyra norrländska länaens vidkommande föreslå en återgång till tidigare bidragsbestämmelser. Vi föreslå sålunda att statsbidraget utan beräkning av båtnadsvärdet skall fastställas till högst 50 procent av den av Kungl. Maj:t fastställda kostnaden. För en sådan ändring ha hushållningssällskapen i denna landsända tidigare uttalat sig, och därvid särskilt framhållit svårigheten att kunna i förväg beräkna båtnadsvärdet. Otvivelaktigt skulle ett slopande för dessa bygder av båtnadsregeln stimulera till fortsatt torrläggning. Skulle riksdagen bifalla ifrågavarande förslag, torde det ankomma på Kungl. Maj:t att utfärda närmare föreskrifter i enlighet med detta.

I fråga om det av Kungl. Maj:t äskade förslagsanslaget å 2,700,000 kronor vilja vi i anslutning till ovanstående yrkande om ökning av statsbidragssumman föreslå en viss höjning, vilken vi dock anse kunna begränsas till 3,000,000 kronor.

Med återopande av vad vi ovan anført få vi hemställa,

att riksdagen måtte under punkten 148, nionde huvudtiteln, Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag

1) medgiva att Kungl. Maj:t må under budgetåret 1938/39 bevilja statsbidrag från statens avdikningsanslag å tillhoppa högst 2,000,000 kronor, varav

- a) 1,300,000 kronor till Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Västernorrlands län,
 - b) 700,000 kronor till landet i övrigt
- 2) att till Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag för budgetåret 1938/39 anvisa ett förslagsanslag av 3,000,000 kronor.

Stockholm den 23 januari 1938.

Gösta Bagge.

Karl Magnusson.

Martin Skoglund.

Erik Nylander.

Ivar Anderson.

Gunnar Persson.

R. Lundqvist.

Torgil G. von Seth.
